MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA

Rogán Antal
országgyűlési képviselő, frakcióvezető
az Országgyűlés Gazdasági bizottsága elnöke
részére

Tárgy: A brókerbotrányok áldozatainak kártérítését szolgáló vagyon biztonságba helyezéséről szóló törvényjavaslat könyvvizsgálókat érintő részének módosítása

Tisztelt Képviselő Úr!

Engedje meg, hogy a Magyar Könyvvizsgálói Kamara (továbbiakban: kamara) elnökeként a T/4029 irományszámú, a brókerbotrányok áldozatainak kártérítését szolgáló vagyon biztonságba helyezéséről szóló törvényjavaslattal (továbbiakban: Törvényjavaslat) kapcsolatos észrevételeimet röviden ismertethessem.

Tisztelt Képviselő úr és két képviselőtársa által jegyzett képviselői önálló indítvánnyal előterjesztett Törvényjavaslat a kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmények miatt indult büntetőeljárásban a zár alá vétel általános szabályoktól eltérő eseteit határozza meg, lehetővé téve többek között – az érintett szervezet vezető tisztségviselője, képviseletre feljogosított tagja, cégviselője, alkalmazottja mellett – az érintett szervezet felügyelőbizottsági tagja, illetve könyvvizsgálója vagyonának zár alá vételét.

Álláspontom szerint a Törvényjavaslat egyrészről nem tesz különbséget a bűncselekmény elkövetésében tevékenyen és szándékosan részt vevő ügyvezetés/alkalmazotti kör, illetve az adott gazdálkodó működésének tulajdonosi és közérdekvédelmi ellenőrzését ellátó, döntési és rendelkezési jogkörrel fel nem ruházott felügyelőbizottság és könyvvizsgáló között; utóbbi személyi kör nagy valószínűséggel – esetleges extrém kivételektől eltekintve – a bűncselekmény elkövetésében legfeljebb gondatlanságból működhet közre, amennyiben szakmai szolgáltatását nem az irányadó jogszabályok és könyvvizsgálati standardok szerint látja el. Az is nagy valószínűséggel kijelenthető, hogy a felügyelőbizottsági tagoknál és a könyvvizsgálónál a bűncselekmény elkövetéséből származó vagyonszaporulat nem jelentkezik.

Másrészről szeretném felhívni Tisztelt Képviselő úr szíves figyelmét arra, hogy a Törvényjavaslat álláspontom szerint nem egyértelmű, megszövegezéséből kétféle értelmezés is levezethető.
A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 159. § (2) bekezdése szerint, ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye, illetve ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan tartani lehet attól, hogy a kielégítést meghiúsítják, ezek biztosítására dolog, vagyoni értékű jog, követelés vagy szerződés alapján kezelt pénzeszköz zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető a vagyonra, a vagyon meghatározott részére vagy egyes

1063 Budapest, Szinyei Merse u. 8.
Tel.: 473-4500; Fax: 473-4510; E-mail: mkvk@mkvk.hu; Honlap: www.mkvk.hu

vagyontárgyakra is. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése rögzíti, hogy a magánfél által érvényesített polgári jogi igény biztosítására zár alá vételnek csak a magánfél indítványára, a terhelt tulajdonában álló dologra, őt illető vagyoni értékű jogra, követelésre vagy szerződés alapján kezelt pénzeszközre van helye. A nyomozás során zár alá vételnek helye van a sértett indítványára is. Ha a bíróság a nem jogerős ügydöntő határozatában vagyonelkobzást rendelt el, ennek biztosítására az eljárás jogerős befejezéséig zár alá vételt rendelhet el.

Előzőekből megállapíthatóan a hatályos eljárásjogi szabályok a zár alá vétel lehetőségét döntően olyan bűncselekmények esetében biztosítják, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye.
A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 74. § (1) bekezdése alapján vagyonelkobzást kell elrendelni arra

a) a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett,
b) a vagyonra, amelyet az elkövető bűnszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett,
c) a vagyonra, amelyet a kábítószer-kereskedelem elkövetője a bűncselekmény elkövetésének ideje alatt szerzett,
d) a vagyonra, amely a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett,
e)a vagyonra, amelyet a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása végett szolgáltattak vagy arra szántak,
f) a vagyonra, amely az adott vagy ígért vagyoni előny tárgya volt.

Előző törvényszakasz (2) bekezdése szerint „A vagyonelkobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonelkobzást a gazdálkodó szervezettel szemben kell elrendelni.

Fentiek szerint a vagyonelkobzást túlnyomórészt a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra rendelhető el azzal, hogy elkobozható a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett azon vagyon is, amellyel más gazdagodott. A vagyonelkobzás kizárólag a Btk. 74. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában meghatározott esetekben rendelhető el olyan vagyonra, amely nem feltétlenül a konkrét bűncselekmény elkövetéséből ered; a bűnszervezet tagjának azon vagyona is elkobozható, amelyet az elkövető bűnszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett, illetve a kábítószer-kereskedelem elkövetőjének azon vagyona is elkobozható, melyet a bűncselekmény elkövetésének ideje alatt szerzett.

Előzőekhez képest a Törvényjavaslat által a Be. szövegébe beépíteni szorgalmazott normaszöveg a következők szerint fogalmaz.
„159/A. § (1) Az ötvenmillió forintot meghaladó értékre elkövetett, az ötvenmillió forintot meghaladó kárt okozó, vagy az ötvenmillió forintot meghaladó vagyoni hátrányt okozó bűncselekmény – ideértve azt is, ha a bűnhalmazatba tartozó bűncselekmények vonatkozásában az érték, a kár és a vagyoni hátrány összevont összege a bűnhalmazat egészét tekintve az ötvenmillió forintot meghaladja – miatt indult büntetőeljárásban e törvénynek a zár alá vételre vonatkozó rendelkezéseit az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

Fentiek alapján, álláspontom szerint a Törvényjavaslat szövege alapján nem egyértelmű, hogy a zár alá vétel Be. 159/A. §-ában rögzített eseteiben alkalmazni kell-e a Be. 159. § (2) bekezdésének azon rendelkezését, miszerint zár alá vétel akkor rendelhető el, ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye.

Amennyiben a válasz igen, akkor a Btk. 74. § (2) bekezdése alapján az érintett felügyelőbizottsági tag, illetve könyvvizsgáló vonatkozásában a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra a hatályos szabályozás szerint is elrendelhető vagyonelkobzás és zár alá vétel.

Abban az esetben, ha a Törvényjavaslat szövege akként értendő, hogy a zár alá vétel Be. 159/A. §-ában rögzített eseteiben a Be. 159. § (2) bekezdése nem alkalmazandó, úgy amennyiben a Be. 159/A. § (1) bekezdésében részletezett bűncselekményt a (2) bekezdésben felsorolt tevékenységet végző szervezetek e tevékenységi körében követték el, a szervezet felügyelő bizottsági tagjának, továbbá könyvvizsgálójának vagyona zár alá vehető, függetlenül attól, hogy

- a bűncselekmény elkövetésében legalább részesként részt vett-e,
- a zár alá vétellel érintett vagyon bűncselekmény elkövetéséből ered-e.

Álláspontom szerint az első esetben a Törvényjavaslat célja a hatályos szabályozással is maradéktalanul elérhető, míg a második értelmezés nyilvánvalóan tarthatatlan eredményhez vezetne, és súlyosan sértené azon felügyelő bizottsági tagok és kamarai tag könyvvizsgálók alapvető jogait, akik választott tisztségükben a tőlük elvárható módon, a rendelkezésükre álló eszközökkel, az irányadó szabályozást maradéktalanul betartva végzik tevékenységüket. E tisztességesen dolgozó szakemberek a szervezet törvényes képviselői/alkalmazottjai által elkövetett bűncselekménynek – hírnevüket és szakmai reputációjukat tekintve mindenképpen – maguk is áldozatai, velük szemben ilyen súlyú kényszerintézkedés alkalmazása semmiképpen sem lehet indokolt.

Tisztelt Képviselő Úr!
Kérem, hogy a fentebb részletezett szempontokat megfontolni és a Törvényjavaslat szövegének megfelelő módosítását indítványozni szíveskedjék.

Budapest, 2015. március 25.

Tisztelettel:

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
1.
Budapest

Dr. Lukács János
elnök